

Nemessándorháza Község Önkormányzat Képviselő-testületének

9/2018. (VI. 21.) önkormányzati rendelete a

településkép védelméről

Nemessándorháza Község Önkormányzata az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése alapján, a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazása alapján, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 1. pontjában és az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 57. § (2) és (3) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 43/A.§ (6) bekezdésében biztosított véleményezési jogkörében eljáró véleményező szervek és a partnerek véleményének kikérésével az alábbiakat rendeli el:

I. FEJEZET

BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK

1. A rendelet célja, hatálya és értelmező rendelkezések

1. § E rendelet célja Nemessándorháza Község településképeének a helyi közösség bevonásával történő védelme és alakítása, a helyi építészeti örökség, a településképi szempontból meghatározó területek, a településképi követelmények, a településképi-értvényesítési eszközök, a településképi önkormányzati támogatási és ösztönző rendszer meghatározásával.

2. § A helyi védelem célja, a település múltja, kultúrája, identitása, karaktere szempontjából meghatározó, egyedi vagy területi építészeti örökség, mint érték megjelölése, védelme, megóvása és bemutatása.

3. § A településképi szempontból meghatározó területek megállapításának célja a település sajátos, egyedi adottságokkal rendelkező, a település múltját őrző valamely építészeti karakter, elem, terület megjelölése, és megóvása, valamint ezek fejlesztése során alkalmazandó szabályok megállapítása. Továbbá célja a település adottságaiból, szerkezetéből, területhasználatából, funkciójából fakadóan a településkarakter, településképi alakítása, fejlesztése szempontjából a jövőben meghatározóvá váló területek esetében a településképi jövőbeni alakítását befolyásoló elvárások megfogalmazása.

4. § Értelmező rendelkezések:

- a) Információs célú berendezés: olyan berendezés, melyen a helyi közügyekkel, kulturális eseményekkel kapcsolatos információk közzétételére szolgál.
- b) Helyi egyedi védettségű építmény közvetlen környezete: az ingatlan, amelyen a helyi egyedi védettségű építmény található.
- c) Helyi védettségű építészeti érték károsodása: minden olyan beavatkozás, amely a védett építészeti érték teljes vagy részleges megsemmisülését, építészeti karakterének részleges vagy teljes előnytelen megváltoztatását, általános esztétikai értékcsökkenését eredményezi.
- d) Funkcionális célokat szolgáló utcabútor: olyan utasváró, kiosk és információs vagy más célú berendezés, amely létesítésének célját tekintve elsődlegesen ~~nem reklámközzétételre, hanem~~ az adott területen ténylegesen felmerülő, a berendezés funkciójából adódó lakossági igények kielégítésére szolgál. [\(indoklás: reklámokat nem lehet már TKR-ben szabályozni\)](#)

II. FEJEZET

A HELYI VÉDELEM

1. A helyi védelem alá helyezés és a védelem megszüntetésének szabályai

- 5. §** (1) Az e rendelet 1. mellékletében felsorolt egyedi helyi építészeti örökségi elemek védetté nyilvánítása (a továbbiakban: helyi védelem) e rendelet kihirdetésével történik.
- (2) E rendelet megalkotását követően egyedi döntés alapján változtatható a helyi védetté nyilvánított (továbbiakban: helyi védett) értékek köre. Döntésre a képviselő-testület jogosult, értékvizsgálat alapján, jelen rendelet módosításával.
- (3) Építészeti érték helyi védelem alá helyezését vagy a helyi védelem megszüntetését bármely helyi lakos, civil és gazdálkodó szervezet, intézmény kezdeményezheti, továbbá hivatalból is megindítható.
- (4) A helyi védelembe vétel a polgármesternek címzett kérelem benyújtásával, írásban kezdeményezhető. A kérelemnek tartalmaznia kell a védelemre javasolt emlék beazonosítására és értékességre vonatkozó adatokat (értékvizsgálat), különösképpen:
- a) helyét (helyrajzi szám vagy földrajzi koordinátái vagy mindkettő),
 - b) megnevezése,
 - c) helyszínrajza,
 - d) jellemzői (pl.: kora, építmény stílusa, növény fajtája, állapota, ...stb.),
 - e) a védelem indoklása, épület, építmény jelentősége (pl.: eredete, története, hozzá kapcsolható esemény, ...stb),
 - f) színes fotódokumentáció (minden lényeges oldalról) és
 - g) javaslat a megőrzésre, helyreállításra, vagy korábbi állapotra történő alakításra.
- (5) Helyi védelem alá helyezés iránti kérelem hiánytalan benyújtása esetén képviselőtestület 60 napon belül, vagy a soron következő képviselő-testületi ülésen döntést hoz, melyben módosítja jelen rendelet 1. mellékletét, vagy a kérvényt elutasítja.

- (6) Helyi védettség megszüntetése a polgármesternek címzett kérelem benyújtásával, írásban kezdeményezhető. A kérelemnek tartalmaznia kell a védettség megszüntetésére javasolt érték beazonosíthatóságára és a megszüntetés indokoltságára vonatkozó alábbi adatokat:
- a) a helyi értékleltár szerinti számát,
 - b) helyét (helyrajzi szám vagy földrajzi koordinátái vagy mindkettő),
 - c) megnevezését,
 - d) a védettség megszüntetésének indokait,
 - e) alaprajzi és homlokzati felmérési rajzait,
 - f) színes fotódokumentációt (minden lényeges oldalról).
- (7) A helyi védelem megszüntetése kizárólag a védelem tárgyának megszűnése, vagy állagának jelentős megromlása esetén kezdeményezhető.
- (8) Helyi védelem megszüntetése iránti kérelem hiánytalan benyújtása esetén a képviselőtestület 60 napon belül, vagy a soron következő képviselő-testületi ülésen döntést hoz, melyben módosítja jelen rendelet 1. mellékletét, vagy a kérvényt elutasítja.
- (9) A helyi védelem alá helyezés vagy a helyi védettség megszüntetése iránti eljárás megindításáról a tárgyi érték tulajdonosát írásban értesíteni kell. Az értesítésről a jegyző gondoskodik.
- (10) Helyi védelem megállapításáról, vagy megszüntetéséről írásban értesíteni kell az érintett ingatlan tulajdonosát. Az értesítésről a jegyző gondoskodik.

6. § A helyi védett érték nyilvántartása az önkormányzat feladata. Az ingatlan-nyilvántartási bejegyzésről a jegyző gondoskodik.

2. A helyi egyedi védelemhez kapcsolódó tulajdonosi kötelezettségek

7. § Az 1. mellékletben szereplő, helyi egyedi védelem alatt álló építészeti örökséget a tulajdonos köteles jókarbantartani, állapotát megóvni, a használat nem veszélyeztetheti az adott építészeti örökség fennmaradását. A helyi védelem alatt álló elemet nem veszélyeztetheti, településképi vagy műszaki szempontból károsan nem befolyásolhatja az adott építészeti örökségen vagy közvetlen környezetében végzett építési tevékenység, területhasználat. Az egyedi védelem alatt álló épületek a településkép fontos elemei. A karbantartási, állapot megóvási kötelezettség elmulasztása esetén az ingatlan tulajdonosával szemben a jelen rendelet 19. § szerinti településképi kötelezési eljárás kezdeményezhető.

3. A helyi egyedi védelemhez kapcsolódó ösztönző rendszer

8. § (1) A helyi védettséggel kapcsolatos szakmai segítséget, támogatást önkormányzat a főépítésze útján látja el.

(2) A helyi védettségből eredő, a rendeltetésszerű használathoz szükséges mértéket meghaladó vagy a kötelezettség teljesítéséhez szükséges költségek megtérítése érdekében nyújtandó támogatás eszközei lehetnek különösen:

- a) pályázat útján elnyerhető központi vagy helyi költségvetési forrás,

- b) építményadó kedvezmény,
 - c) a település éves költségvetésében külön erre elkülönített egyösszegű támogatás,
- (2) Támogatásban a helyi védett érték tulajdonosa részesülhet.

III. FEJEZET

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK

4. A településszerkezet, településkarakter, tájképi elem és egyéb helyi adottság alapján településképi szempontból meghatározó területek

- 9. §** A településképi szempontból meghatározó területek lehatárolását e rendelet 2. melléklete tartalmazza.

IV. FEJEZET

TELEPÜLÉSKÉPI KÖVETELMÉNYEK

5. A helyi védelemben részesülő elemekre vonatkozó településképi követelmények

- 10. §** (1) A helyi védelemben részesülő építészeti értékekre vonatkozó területi építészeti követelmények:

- a) védett épületet tartalmazó ingatlanon további épület, építmény elhelyezése csak a védett érték telepítéséhez illeszkedően, annak elsőlegességét tiszteletben tartóan helyezhető el.
- b) ~~Utcai oldalon, vagy szomszédos telekhatárok között~~ **Közterületi telekhatáron** létesített, ~~épített~~ kerítés (indoklás: 419/2021 Kr. 36. § (6) szerint már csak erre a kerítésre lehet követelményt megállapítani lehet) magassága nem haladhatja meg az 1,80 m-t. Tömör kerítés nem építhető. Épített kerítés anyaga a környezetébe illeszkedő kell legyen, anyaga csak kő, fa, fém, tégl, illetve vakolt felület lehet.

- (2) A helyi védelemben részesülő építészeti értékekre vonatkozó egyedi építészeti követelmények:

- a) a védett épületek tömegét, nyílásrendjét, nyílásméreteit, tetőhajlását megváltoztatni nem lehet. Védett épület bővítése, a telken új épület építése esetén olyan tetőt kell kialakítani, melynek hajlásszöge a védett értéken lévő tetőhöz kell igazodó, jellemzően 35-45 fok közöttinek kell lennie.
- b) az épület magassága kizárólag a felújítás során felmerülő szerkezeti, technológiai okból változhat.
- c) védett épület homlokzati anyagának és színének, tetőfedés anyagának, nyílászárói anyagának, utcai ablakok meglévő osztásának megváltoztatása csak az eredeti állapot visszaállítása érdekében megengedett. Bővítés, új építés esetén az új épületrészek anyaghasználatának, a védett értékhez illeszkedőnek, annak megjelenését és értékét megtartónak, hangsúlyozónak kell lennie.

- d) védett épület tetőfelületén, homlokzatán megújuló energia hasznosításának berendezései, illetve parabolaantenna nem helyezhető el. Napelemek, napkollektorok a telken a védett érték tiszteletben tartása, érvényesülése mellett helyezhetőek el.
- e) védett épületek telkein a zöldfelületek minőségi kialakítása az építészeti érték megjelenéséhez hozzátartozó településképi elem. Az épület, a burkolt felületek, a kertként nem használt felületeket gyepfelületként kell kialakítani és karban tartani. A telken a cserjék és a fák fajtájának és helyének megválasztásakor a helyi klimatikus és táji adottságokon túl az építészeti érték telken való elhelyezéséhez is illeszkedni kell.

6. Településképi szempontból meghatározó területekre vonatkozó településképi követelmények

11. § (1) A településképi szempontból meghatározó területekre vonatkozó területi építészeti követelmények:

- a) az épületek telepítését az építési helyen belül az utcaképbe illeszkedően kell megválasztani. ~~Amennyiben az előkert mérete az utcaképben egyértelműen meghatározható jellemző, és annak mérete az utcakép kialakításában meghatározó, az épületet lehetőség szerint erre az építési határvonalra kell telepíteni. (indoklás: az építési hely a HÉSZ-ben szabályozandó)~~
- b) ~~Járműtároló, melléképítmény új építés esetén a fő rendeltetést tartalmazó épületben, vagy azzal szorosan összeépítve, azonos építészeti megjelenéssel kell kialakítani. A fő rendeltetést kiegészítő rendeltetést tartalmazó épület, építmény magassága a fő rendeltetést tartalmazó épület magasságát nem haladhatja meg. Meglévő beépítés esetén az előkertben melléképítmény nem helyezhető el. Egyéb helyen a meglévő épülettel építészeti összhangban kell kialakítani. Fém burkolattal készült melléképítmény nem építhető. A melléképítmények homlokzatkialakításánál, a környezetétől eltérő anyagok, a bonyolult homlokzat és színváltások alkalmazása, erős tónusú, környezetétől elütő színek alkalmazása nem megengedett. Járműtároló melléképületet új építés esetén a fő rendeltetést tartalmazó épületben, vagy azzal szorosan összeépítve, azonos építészeti megjelenéssel kell kialakítani. Meglévő beépítés esetén a járműtároló melléképület a főépülettől különállóan is elhelyezhető. A fő rendeltetést kiegészítő rendeltetést tartalmazó épület különállóan is elhelyezhető. A különálló épületeket a főépülettel építészeti összhangban, vagy a természetes anyagokkal vizuálisan egyező megjelenéssel (fa, kő, tégl, üveg) kell kialakítani. A melléképületek homlokzatkialakításánál a környezetétől eltérő anyagok, a bonyolult homlokzat és színváltások alkalmazása, erős tónusú, környezetétől elütő színek alkalmazása nem megengedett. (indoklás: átfogalmaztam könnyebben érthetően és a mai korban szívesen használt melléképület-típus megengedhető, esztétikus kivitelben.)~~

- c) ~~Utcai oldalon, vagy szomszédos telekhatárok között~~ (indoklás: 419/2021. Kormr. 36. § (6) már nem engedi) **Közterületi telekhatáron** létesített, ~~épített~~ kerítés magassága nem haladhatja meg az 1,80 m-t. Tömör kerítés nem építhető, **a kerítésmezőnek legalább 30%-ban áttörtnek kell lennie.** (indoklás: nem volt megállapítva, hogy ha nem lehet tömör, akkor milyen lehet, ezt pótolnám). ~~Épített~~ **A** kerítés anyaga a környezetébe illeszkedő kell legyen, anyaga csak téglá, kő, fa, fém, kiselemes beton falazóelem, illetve vakolt felület lehet. Sövénykerítés létesíthető.

(2) A településképi szempontból meghatározó területekre vonatkozó egyedi építészeti követelmények:

- a) az épületek tömegformálását a településképi, táji adottságok figyelembevételével kell kialakítani. Az épületek bonyolult tömegalakítása kerülendő.
- b) a településképi szempontból meghatározó területeken az épületek ~~35-50 fok~~ **nál alacsonyabb** ~~közötti~~ hajlású magastetővel ~~helyezhető el~~ **alakíthatók ki**, ~~35 foknál alacsonyabb hajlásszög maximum a tetőfelület 40%-án lehet.~~ (indoklás: túlságosan kötött, lazítani javasolm) Lapostetős épület legfeljebb pince + földszintes kialakítással, **akár** zöldtetővel létesíthető. ~~Lapostetős épület ott helyezhető el, ahol az előzetes szakmai konzultáció azt a környezeti adottságok alapján lehetővé teszi. Egyéb lapostetős épület a főépítész engedélyével létesíthető.~~ (indoklás: lapostetős épületek egyedi engedélyezésére nincs joga a főépítésnek)
- c) ~~Magastetős épületek fedésére megengedett anyag az agyagcserép, fa zsindely, kőpala, sík fémlemez, üveg.~~ **Magastetős épületek fedésére minden olyan anyag használható, mely a kiselemes agyagcserép fedéshez hasonló megjelenést biztosít. Üveg felület és síklemez is (korcolt is) megjelenhet a tetőn. Hullámpala és bitumenes hullámlemez nem alkalmazható tetőfedő anyagként.** (indoklás: a mai kornak megfelelő anyaghasználat megengedése)
- d) Élénk kék, élénk zöld, illetve egyéb élénk, a környezetétől elütő színű tetőfedő anyag alkalmazása nem megengedett.
- e) Az épületeken a tetőfelépítmények, álló tetőablakok által elfoglalt felületi hossz, a tető hosszának 1/3-át nem haladhatja meg. Kialakításuknál nem megengedett a hegyes toronyszerű és a tetőzetre merőleges nyeregvetős (un. „kutyaól” jellegű) ablak.
- f) Homlokzat kialakításnál, a környezetétől eltérő anyagok, a bonyolult homlokzat és színváltások alkalmazása, erős tónusú, hivalkodó, környezetétől elütő színek alkalmazása nem megengedett. Természetes kő, téglá vagy faburkolat esetén a helyi szokásokra jellemző felület kialakítása javasolt.
- g) A kertként nem használt felületeket gyepfelületként kell kialakítani és karban tartani. A telken a cserjék és a fák fajtájának és helyének megválasztásakor a helyi klimatikus és táji adottságokon túl az építészeti érték telken való elhelyezéséhez is illeszkedni kell. Cserje, sövény a szomszédos telekhatártól minimum 60 cm-re, fa minimum 2,0 m-re ültethető.

- h) A megújuló energia hasznosítását szolgáló berendezést ~~az ingatlanon álló~~ épület utcai megjelenéséhez igazodóan kell elhelyezni. ~~A berendezések tartószerkezete, kapcsolódó szerelvényei, vezetőkei az utcai homlokzaton látszó módon nem helyezhetők el. Síktáblás napelemeket, napkollektorokat kerítésen, előkertben zavaró módon elhelyezni nem lehet. Egy tetőfelületen csak egy összefüggő felületen helyezhetők el, melyek lehatárolása (kontúrja) téglalap alakú lehet. Egy tetőfelületen csak egyirányú (álló vagy fekvő) elemek helyezhetők el. Kontyolt tetőfelületen napelem, napkollektor nem helyezhető el. (indoklás: sokszor nem betartható, ezért nem szabályoznám)~~
- i) Az utcai homlokzaton vagy tetőfelületen egyéb műszaki berendezés és szerelt kémény nem helyezhető el. (indoklás: TÉKA szabályozza a szellőzők és klímák elhelyezését, nem szükséges egyedi szabály megállapítása)
- j) A közterület felőli gyalogos bejárat és gépkocsi behajtása számára **tömör** fémlemez kapu nem helyezhető el. **A kapu legalább 30%-ban áttört felületű legyen.** (indoklás: legyen összhangban a kerítésmezővel)

7. Építmények anyaghasználatára vonatkozó általános egyedi településképi követelmények

12. § (1) A településképi szempontból nem meghatározó területekre vonatkozó egyedi építészeti követelmények:

- a) Homlokzatkialakításnál, a környezetétől eltérő anyagok, a bonyolult homlokzat és színváltások alkalmazása, erős tónusú, hivalkodó, környezetétől elütő színek alkalmazása nem megengedett.
- b) ~~Épületek fedésére agyagcserép, betoncserép, bitumenes zsindely, fa zsindely, kőpala, sík fémlemez, üveg anyagokon kívül más anyag nem megengedett.~~ **Magastetős épületek fedésére minden olyan anyag használható, mely a kiselemes agyagcserép fedéshez hasonló megjelenést biztosít. Üveg felület és síklemez is (korcolt is) megjelenhet a tetőn. Hullámpala és bitumenes hullámlemez nem alkalmazható tetőfedő anyagként. Lapostetős épületeken zöldtető létesítése megengedett.** (indoklás: mai kornak megfelelő anyaghasználat megengedhető)
- c) Élénk kék, egyéb élénk, a környezetétől elütő színű tetőfedő anyag alkalmazása nem megengedett.
- d) **Közterületi telekhatáron Tömör** kerítés ~~nem~~ **legalább 30%-ban áttört kerítésmezővel** építhető/létesíthető. (indoklás: legyen pontosabban meghatározva) Épített kerítés anyaga a környezetébe illeszkedő kell legyen, anyaga csak tégl, kő, fa, fém, kiselemes beton falazóelem, illetve vakolt felület lehet. Sövénykerítés létesíthető.
- e) ~~Kerti építmények a telken álló épületek építészeti megjelenéséhez, anyaghasználatához, színéhez illeszkedőnek kell lennie.~~ (indoklás: felesleges szabályozás)
- f) Cserje, sövény a szomszédos telekhatártól mért 60 cm-nél, fa 2,0 m-nél közelebb nem ültethető.

- g) A megújuló energia hasznosítását szolgáló berendezést az ingatlanon álló épület utcai megjelenéséhez igazodóan kell elhelyezni. ~~A berendezések tartószerkezete, kapcsolódó szerelvényei, vezetői az utcai homlokzaton látszó módon nem helyezhetők el.~~ Síktáblás napelemeket, napkollektorokat kerítésen, előkertben elhelyezni nem lehet. ~~Egy tetőfelületen csak egy összefüggő felületen helyezhetők el, melyek lehatárolása (kontúrja) téglalap alakú lehet. Kontyolt tetőfelületen napelem, napkollektor nem helyezhető el. (indoklás: TÉKA szabályozza a szellőzők és klímák elhelyezését, nem szükséges egyedi szabály megállapítása.)~~
- h) Az utcai homlokzaton vagy tetőfelületen egyéb műszaki berendezés és szerelt kémény nem helyezhető el.
- i) A közterület felőli gyalogos bejárat és gépkocsi behajtása számára **tömör** fémlemez kapu nem helyezhető el. **A kapu legalább 30%-ban áttört felületű legyen.** (indoklás: legyen összhangban a kerítésmezővel)

8. Az egyes sajátos építmények, műtárgyak elhelyezése

13. § (1) A település belterületének és beépítésre szánt területének 100 m-es környezete nem alkalmasak a teljes település ellátását biztosító felszíni energiaellátási és elektronikus hírközlési sajátos építmények, műtárgyak elhelyezésére.

(2) A (1) pontban meghatározott területek kivételével a település területei elsősorban alkalmasak a teljes település ellátását biztosító felszíni energiaellátási és elektronikus hírközlési sajátos építmények, műtárgyak elhelyezésére.

(3) Új vezeték nélküli elektronikus hírközlés szolgáltatás antenna a belterületen kizárólag már meglévő antenna tartószerkezetére, vagy multifunkcionális kialakítással szerelhető fel.

(4) Transzformátor állomás a településképi szempontból kiemelt területen kizárólag építményben helyezhető el, amelyet az adott területre előírt anyagokból kell kialakítani, amely formavilágában illeszkedik a településképhez, vagy növényzettel teljes mértékben takarni kell.

(5) Településképi szempontból meghatározó területen a közvilágítás elemeit anyaghasználatában és megjelenésében azonos típusból kell kialakítani.

(6) A belterület már beépített területén ahol a villamosenergia ellátás hálózatai föld feletti vezetésűek, új villamosenergia elosztási, közvilágítási vezetékeket és az elektronikus hírközlési hálózatokat a meglévő oszlopsorra, vagy közös tartóoszlopra kell fektetni. Közös oszlopsorra való telepítés bármilyen akadályoztatása esetén új építendő hálózatot földalatti elhelyezéssel lehet csak kivitelezni.

(7) Új, vezeték nélküli elektronikus hírközlés építményei számára alkalmas terület a belterületi határtól legalább 500 m-re fekvő külterületi földrészletek. A hírközlési hálózat építményei multifunkcionális kialakítással telepíthetők (pl.: vadles, kilátó, víztorony), de ha nincs meglévő alkalmas építmény, akkor önálló szerkezetre is, természetes anyaghasználattal, tájba illeszkedő módon.

9. Reklámhordozókra vonatkozó településképi követelmények

- 14. §** (1) ~~Reklámhordozó, illetve reklámhordozót tartó berendezés a település közigazgatási területén belül, kizárólag a meglévő környezethez illeszkedő, egységes kialakítású, azonos megjelenésű lehet.~~
- ~~(2) Utcabútor a település közigazgatási területén belül, kizárólag a meglévő környezethez illeszkedő, egységes kialakítású, azonos megjelenésű lehet.~~
- ~~(3) Utcabútor, reklámhordozó, épület előtt az épület utcai homlokzatához legjobban illeszkedő helyen helyezhető el úgy, hogy az épület megjelenését, megközelítését ne akadályozza, az épület bejáratáról a figyelmet ne vonja el.~~
- ~~(4) Közterületeken 50 m-enként több, illetve köztulajdonban álló ingatlanokon ingatlanonként 2,0 m²-nél nagyobb reklámhordozó nem helyezhető el. [\(indoklás: a Méptv. 230. § \(7\) bekezdése értelmében nem alkalmazható\)](#)~~

10. Cégtábla, üzletfelirat, kirakat elhelyezésére vonatkozó településképi követelmények

- 15. §** (1) Cégtábla, üzletfelirat, cégér a tevékenységnek helyt adó épület megjelenésével, anyaghasználatával, színével összhangban helyezhető el.
- (2) A fal síkjára merőlegesen elhelyezett cégjelzés, a gyalogos közlekedési úrszelvény rendeltetésszerű használatát nem akadályozhatja, a gyalogosok közlekedését nem zavarhatja, biztonságát nem veszélyeztetheti. Elhelyezése a földszinti osztópárkány alatt, de minimum 2,50 méteres magasságban lehetséges.
- (3) Cégér még részben sem takarhatja az épület, épületegyüttes nyílászáró szerkezetét, párkányát, korlátját, és egyéb meghatározó építészeti elemét.
- (4) Világítást is tartalmazó felirat kizárólag a cégér, céglogó, cég arcukat színeiben készülhet, kivéve a nyitva / zárva felirat, mely lehet fehér, piros, és zöld színű is. Villogó, futó szöveget tartalmazó felirat, cégér, logó nem helyezhető el.

V. FEJEZET

TELEPÜLÉSKÉP-ÉRVÉNYESÍTÉSI ESZKÖZÖK

11. ~~Szakmai~~ Településkép-védelmi tájékoztatás és szakmai konzultáció [\(indoklás: helyes fogalomhasználat\)](#)

- 16. §** (1) A településképi követelményekről való településkép-védelmi ~~szakmai~~ tájékoztatás és szakmai konzultáció [\(továbbiakban: szakmai konzultáció\)](#) igénybe vétele a településen javasolt, amennyiben:
- az építési tevékenység az utcai telekhatártól mért 30 méteren belül van,
 - a tevékenység a 2. melléklet szerinti, településképi szempontból ~~kiemelt~~ meghatározó [\(indoklás: helytelen szóhasználat\)](#) területen van,
 - műemlék, vagy helyi védett érték ingatlanán, vagy azzal közvetlenül határos ingatlanon történik.
 - új cégér ~~és reklámhordozó~~ elhelyezése esetén [\(indoklás: reklám már nem lehet TKR-ben\)](#)
 - új elektronikus hírközlési építmény elhelyezése esetén
- (2) A szakmai konzultációt ~~előzetes időpont egyeztetéssel, a polgármester vagy főépítész fogadóórájának idején, de~~ legalább az építési tevékenység

megkezdése előtt 15 nappal kell ~~lefolytatni~~ **kezdeményezni**, az önkormányzat hivatalos helyiségében **elektronikusan**. *(indoklás: 419/2021. Korm.r. szabályozza)*

(3) A szakmai konzultáció keretében sor kerül

a) a tervezés során felmerült alternatív megoldások értékelésére,

b) a terv munkaközi javaslatainak előzetes minősítésére, **és**

c) az **Étv. 18. § (2) bekezdése szerinti** illeszkedési követelményekre vonatkozó

(indoklás: hatályát veszítette az Étv.)

~~(2)~~ javaslatoktól, ajánlásoktól eltérő tervezői megoldások egyeztetésére.

(indoklás: téves bekezdés számozás)

12. Településképi véleményezési eljárás

17. § (1) **Átruházott hatáskörben** a polgármester – a magasabb szintű jogszabályok keretei között - településképi véleményezési eljárást folytat le a településen ~~végzett építésügyi hatósági engedélyhez kötött építési munkák esetében~~ **építmény építésére, bővítésére irányuló építési vagy fennmaradási engedélyezési eljáráshoz, helyi emlék bontási engedélyezési eljárásához, egyszerű bejelentéssel épülő új épület hatósági eljárásához, valamint az összevont telepítési eljárás integrált építési engedélyezési szakaszához**. *(indoklás: a 419/2021 Kormr. 44. § (2) kibővítette a véleményezési kört)*

A polgármester véleményét az önkormányzati főépítész szakmai álláspontjára alapozza.

(2) ~~Amennyiben a benyújtott kérelem a Korm. r. szerinti tartalomnak nem teljes körű, a polgármester 5 napos határidővel hiánypótlásra szólítja fel a kérelmezőt.~~ *(indoklás: 419/2021. Kormr. 45. § (5) bek. szabályozza, nem kell megismételni)*

(3) Az eljárást a 3. melléklet szerinti kérelemmel kell kezdeményezni.

(4) A polgármester véleményének kialakítása során az alábbi szempontokat veszi figyelembe:

a) a ~~településrendezési eszközöknek~~ **helyi építési szabályzatnak** való megfelelés, *(indoklás: pontosítás, mert a településrendezési eszközökbe a településszerkezeti terv is beletartozik, ami viszont nem keletkeztet jogokat és kötelezettségeket)*

b) e rendeletben megállapított településképi követelmények,

c) a megvalósuló építmény utcaképbe vagy tájképbe illeszthetősége,

d) a szomszédok érdekei nem sérülhetnek,

e) a közterület funkcionálisan és esztétikailag nem romolhat, és

f) a helyi védett érték megőrzése.

(5) A településképi véleményezési eljárás lefolytatása és az építészeti-műszaki dokumentáció értékelése során a településképi harmonikusan megjelenő, településképi nem zavaró, az épített és természeti környezethez illeszkedő és annak előnyösebb megjelenését segítő megoldási szempontokat kell érvényesíteni.

(6) ~~A kérelemnek tartalmaznia kell:~~

~~a) helyszínrajzot, amelyen a szomszédos ingatlanon álló építményeket mérethelyesen és egyéb korlátozásokat fel kell tüntetni,~~

~~b) településképi befolyásoló tömegformálás, homlokatkialakítás műszaki tervrajzát,~~

~~c) műszaki leírást az alkalmazott szerkezetekről, technológiai jellemzőkről, építészeti kialakításról, a közterületről közvetlenül látható homlokzatok szín-, és anyaghasználatáról, (indoklás: 419/2021. Kormr. 45. § (3) bek. szabályozza, nem kell megismételni)~~

- (7) ~~A kérelemhez a (2) bekezdésben meghatározottakon kívül további alaprajzok és a megértéshez szükséges számú metszet is benyújtandó. (indoklás: 419/2021. Kormr. 45. § (3) bek. szabályozza, nem kell megismételni)~~
- (8) ~~A véleményezési eljárás során vizsgálni kell, hogy az építészeti műszaki tervdokumentáció megfelel-e a településképi rendelet vonatkozó előírásainak. (indoklás: ismétli a 17. § (4) b) pontot)~~
- (9) A Polgármester településképi véleménye a kérelemhez benyújtott és az Önkormányzati Hivatal által záradékolt ~~2 példány~~ tervdokumentációval együtt érvényes.
- (10) ~~Amennyiben a polgármester a kérelmezett tevékenységet nem tiltja meg és tudomásul vételről szóló hatósági határozatot nem állít ki 15 napon belül, akkor azt megadottnak kell tekinteni. (indoklás: ezt helyi rendeletben nem kell szabályozni, Méptv. 98. § (3) tartalmazza.)~~

13. Településképi bejelentési eljárás

18.§ (1) Átruházott hatáskörben a ~~A~~ polgármester – a magasabb szintű jogszabályok keretei között - településképi bejelentési eljárást folytat ~~hat~~ le ~~az alábbi esetekben: az építmények rendeltetésének megváltoztatása és az alábbi építésügyi hatósági engedélyhez, egyszerű bejelentéshez, örökségvédelmi engedélyhez vagy örökségvédelmi bejelentéshez nem kötött építési tevékenységek esetében~~

- ~~a) Az épület homlokzatához illesztett előtető, védőtető, ernyőszerkezet építése, meglévő felújítása, helyreállítása, átalakítása, korszerűsítése, bővítése, megváltoztatása.~~
- ~~b) Kereskedelmi, vendéglátó rendeltetésű épület építése, bővítése, melynek mérete az építési tevékenység után sem haladja meg a nettó 20,0 m² alapterületet.~~
- ~~c) Közterületről látható vendéglátó kerthelyiség kialakítása.~~
- ~~d) Nem emberi tartózkodásra szolgáló építmény építése, bővítése,~~
- ~~e) Reklámfelület és/vagy önálló reklámtartó építmény építése, meglévő felújítása, helyreállítása, átalakítása, korszerűsítése, bővítése, megváltoztatása.~~
- ~~f) Föld feletti tárolótartályok, tárolók elhelyezése, építése.~~
- ~~g) Közterületi kerítés, valamint közterületről látható kerti építmény építése, átalakítása.~~
- ~~h) Üvegház, fóliasátor elhelyezése.~~
- ~~i) A bruttó 50,0m³-nél nem nagyobb térfogatú vagy a 1,50 m-nél nem mélyebb magánhasználatú kerti víz-, fürdőmedence, kerti tó építése.~~
- ~~j) Napenergia, kollektor, szellőző, klíma, riasztóberendezés, villámhárító-berendezés, áru- és pénzautomata elhelyezése.~~
- ~~k) Építménynek minősülő szelektív és háztartási célú hulladékgyűjtő és tároló elhelyezése.~~

a) Új épület építése, meglévő épület bővítése, ha az építési tevékenység elvégzése után annak mérete a 35 m² összes hasznos alapterületet és a 4,5

- méteres gerincmagasságot, lapostetős épület esetén a 3,5 méteres párkánymagasságot nem haladja meg.
- b) Építmény átalakítása, felújítása, helyreállítása, korszerűsítése, homlokzatának megváltoztatása, kivéve zárt sorú vagy ikres beépítésű épület esetén, ha e tevékenységek a csatlakozó épület alapozását vagy tartószerkezetét is érintik.
 - c) Meglévő épület kizárólag külső alaprajzi méretet érintő, hasznos alapterületet nem növelő bővítése.
 - d) Meglévő építmény utólagos hőszigetelése, homlokzati nyílászáró cseréje, a homlokzattfelület színezése, a homlokzat felületképzésének megváltoztatása.
 - e) A telek természetes terepszintjének építési tevékenységgel összefüggő, végleges jellegű megváltoztatása.
 - f) Támfal építése, bővítése, amelynek mérete az építési tevékenységgel nem haladja meg a rendezett alsó terepszinttől számított 1,5 m magasságot.
 - g) Kerítés, sövény, járda létesítése, építése, bővítése.
 - h) Cégérek, cég- és üzletjelzések épületen való elhelyezése.
 - i) Napelem, napkollektor, napelem inverter, hőszivattyú, szellőző-, klíma-, riasztóberendezés, villámhárító-berendezés, egyéb gépészeti berendezés, áru- és pénzautomata épületen vagy épületben való elhelyezése.

(indoklás: 419/2021. Komr. 46. § (2) bek. alapján, a 13. mellékletében található közül a képviselő-testület által kiválasztottak)

- (2) Az eljárás lefolytatására vonatkozó eljárás 3. melléklete szerinti kérelmét az építési tevékenység végzésére jogosult papír alapon vagy elektronikusan nyújtja be a polgármesternek az erre a célra rendszeresített formanyomtatványon legalább az építési tevékenység megkezdése előtt 15 nappal.
- (3) Amennyiben a benyújtott kérelem a Korm. r. szerinti tartalomnak nem teljes körű, a polgármester 5 napos határidővel hiánypótlásra szólítja fel a kérelmezőt.
- ~~(4) A településképi bejelentési eljárásban a tevékenység tudomásulvételéről vagy megtiltásáról szóló döntés kialakítása során vizsgálni kell, hogy az építészeti-műszaki tervdokumentáció megfelel-e a településképi rendelet vonatkozó előírásainak. (indoklás: 419/2021. Kormr. 47. § (1) bek. tartalmazza, nem kell megismételni)~~
- ~~(5) Amennyiben a tevékenység megfelel a (4) bekezdésben felsorolt szempontoknak, a polgármester a tervezett építési tevékenység, reklámelhelyezés vagy rendeltetésváltoztatás tudomásul vételéről hatósági határozatot állít ki, melynek érvényességi ideje, ha a hatósági határozat másképpen nem rendelkezik:~~
- ~~a) állandó építmény esetén végleges,~~
 - ~~b) legfeljebb 180 napig fennálló építmény esetén a kérelem szerinti, de legfeljebb 180 nap,~~
 - ~~c) reklámcélú hirdetmény és hirdető berendezése esetén 3 év~~
 - ~~d) cégér, valamint cégjelző és címjelző hirdetmények és hirdető berendezései esetén 5 év, de legfeljebb aktualitása megszűnésének időpontja,~~
 - ~~e) útbaigazító hirdetmény esetén 5 év, de legfeljebb aktualitása megszűnésének időpontja. (indoklás: 419/2021. Kormr. 47. § (1) bek. tartalmazza, érvényesség nem állapítható meg)~~
- (6) A településképi bejelentés hatósági határozata a települési főépítész szakmai álláspontján alapul.
- ~~(7) Amennyiben a polgármester a kérelmezett tevékenységet nem tiltja meg és tudomásul vételéről szóló hatósági határozatot nem állít ki 15 napon~~

~~belül, azt megadottnak kell tekinteni a (3) bekezdés szerinti érvényességi időtartamra vonatkozóan. (indoklás: 419/2021. Kormr. 46. § (8) bek. tartalmazza)~~

14. Településképi kötelezés, településképi bírság

19.§ (1) A magasabb szintű jogszabályok keretei között, átruházott hatáskörben a polgármester figyelmeztetést tartalmazó döntésében felhívja az ingatlan tulajdonos figyelmét a településképi szabályok megsértésére és megfelelő határidőt biztosít a jogszabálysértés megszüntetésére. A figyelmeztetésben megállapított határidő eredménytelen eltelte esetén településképi kötelezési eljárást lehet lefolytatni/folytat le a polgármester: (indoklás: a 419/2021. Kormr. 50. § nem választhatóként tartalmazza)

- a) ~~utcaképet vagy tájképet rontó építmény,~~
 - b) ~~településképi követelmények negatív hatású megsértése,~~
 - c) ~~helyi védett érték rongálása továbbá jókarbantartásának elmulasztása,~~
 - d) ~~településképi bejelentési eljárás elmulasztása,~~
 - e) ~~a településképet rontó reklámok, cégérek, hirdetés funkciójú objektumok, hirdető berendezések felújítása, átalakítása, áthelyezése vagy megszüntetése és eltávolítása érdekében, ha azok elhelyezése nem felel meg a jogszabályban foglalt követelményeknek,~~
 - f) ~~helyi építészeti értékek védelme érdekében, ha az építmény vagy annak az érték védelemmel összefüggő, a településképi látványban megjelenő része műszaki állapota nem megfelelő, balesetveszélyes, homlokzati burkolatai vagy díszítő elemei hiányosak; sérültek,~~
- (indoklás: a Méptv. 100. § és 419/2021 Kormr. 50. § megmondja, hogy mikor kell)

(2) Az eljárás megindítható bejelentésre vagy hivatalból. Bejelentés esetén a főépítész véleménye alapján a polgármester dönt.

(3) A bejelentés írásban történik a polgármesternek papíron vagy elektronikusan.

(4) A bejelentésnek tartalmaznia kell:

- a) a bejelentő nevét, lakcímét és aláírását,
- b) a bejelenteni kívánt szabálysértés helyét, rövid leírását,
- c) fényképet.

~~(5) A polgármester e rendeletben felsorolt szabálytalanságok esetén felhívja az ingatlan birtokosa, használója, vagy kezelője, ezek hiányában tulajdonosa (továbbiakban együtt: ingatlan tulajdonos) figyelmét a jogszabálysértésre és 60 napos határidőt biztosít a jogszabálysértés megszüntetésére. (indoklás: az (1) bekezdésbe átkerült, mert a kötelezés előtti lépés)~~

~~(6) A kötelezés ellen a kézhezvételtől számított 15 napon belül a képviselő-testülethez címzett fellebbezéssel lehet élni. (indoklás: a Méptv. 100. § (2) bekezdés alapján önkormányzati hatósági döntés a kötelezés, ezért az Ákr. 116. § (4) bek. b) pontja alapján nem lehet fellebbezni.)~~

(7) A ~~településképi kötelezettség megszegése, valamint a~~ településképi kötelezésben foglaltak végre nem hajtása esetén az ~~polgármester~~ önkormányzati településképi-**védelmi** bírságot szab ki, amelynek alsó határösszege **5200.000.** – forint, felső határösszege **12.000.000.** – forint. (indoklás: Méptv. 100. § (2) megállapítja)

(8) A bírság határidőig meg nem fizetése esetén az önkormányzat adók módjára hajtja be.

VI. FEJEZET
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

15. Záró rendelkezések

20. § E rendelet a kihirdetést követő nap lép hatályba.

21. § E rendelet hatályba lépésével egyidejűleg hatályát veszti Nemessándorháza Község Önkormányzata Képviselő-testülete 6/2008. (VII.28.) önkormányzati rendelete a Helyi építési szabályzatról következő részein:

- 5. §(5), (6) bekezdései,
- 9. §(4), (5) bekezdései,

.....
Antal Sándorné
polgármester

.....
Nagy Anikó
jegyző

Kihirdetve:

Nemessándorháza,

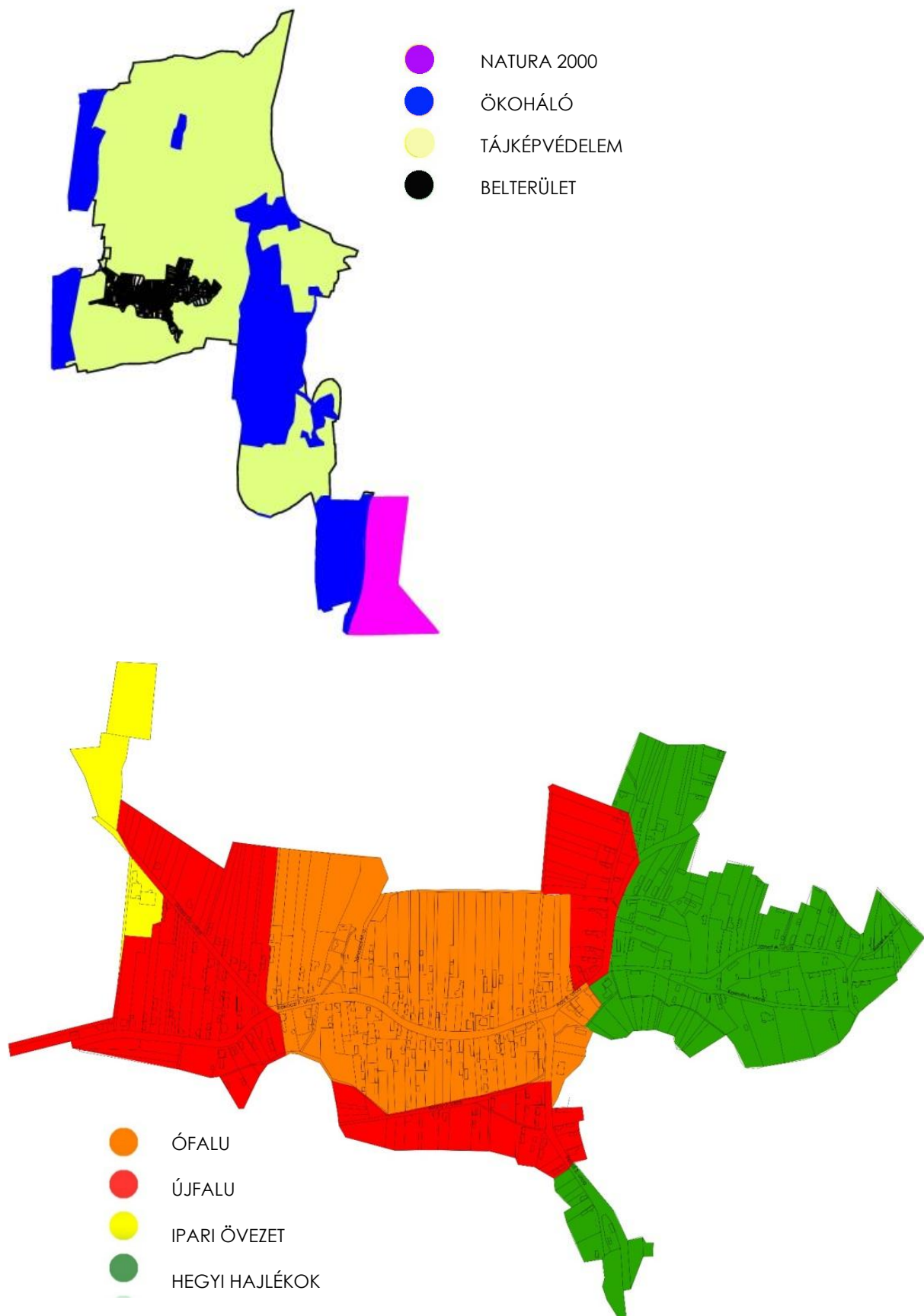
Nagy Anikó
jegyző

**a) Nemessándorháza Község helyi védelemre javasolt építészeti
elemeinek jegyzéke**

sorszám	Cím	Hrsz	Megnevezés
HJ1	Dózsa Gy. u. 7.	436	Lakóház
HJ2	Rákóczi F. u. 29.	367/2	Harangtorony
HJ3	Ady E. u. 7.	304	Lakóház kő kereszttel
HJ4	Rákóczi F. u. 4.	60/1	Üzlet, régi iskola
HJ5	Táncsics M. u.	392	Lakóház
HJ6	Rákóczi F. u. 65.	462	Lakóház melléképülettel
HJ7	Rákóczi F. u. 19.	374	Lakóház
HJ8	Rákóczi F. u. 18.	52	Lakóház
HJ9	Rákóczi F. u. 16.	53	Lakóház
HJ10	Petőfi S. u. 1.	63	Községháza
HJ11	Kossuth L. u. 7.	152	Lakóház
HJ12	Kossuth L. u. 17.	157	Lakóház
HJ13	Deák F. u. 2.	230	Lakóház
HJ14	Petőfi S. u. 7.	114	Lakóház és udvar
HJ15	Temető	454/1	Régi síremlékek, keresztek
HJ16	Dózsa Gy. u.-Rákóczi F. u.	455	Útmenti kereszt
HJ17	Rákóczi F. u. 79.	475/1	Útmenti kereszt
HJ18	Öreghegy	5128	Csengős kereszt
HJ19	Kismálihegy	6146	Útmenti kereszt
HJ20	Öreghegy	5368	Hegyi épület
HJ21	Öreghegy	5370	Hegyi épület
HJ22	Öreghegy	5308	Hegyi épület
HJ23	Öreghegy	5308	Fatér család keresztje
HJ24	Öreghegy	5283	Tornácos hegyi hajlák
HJ25	Kismálihegy	6353	Boronapince
HJ26	József A. u.	4868	Présház
HJ27	József A. u.	4869	Présház

2. melléklet 9/2018. (VI. 21.) önk. rendelethez

Nemessándorháza Község településképi szempontból meghatározó területeinek lehatárolása

3. melléklet a 9/2018. (VI. 21.) önk. rendelethez

KÉRELEM

Nemessándorháza Község településképi véleményezés/bejelentési eljárásának lefolytatásához

Kérelmező (építtető) neve:	
Értesítési címe:	
Telefon száma:	
E-mail címe:	

Felölős tervező neve:	
Tervezési jogosultságának száma:	
Telefon száma:	
E-mail címe:	

A véleményezésre/bejelentésre kért építési tevékenység helye, címe:	
Az érintett telek helyrajzi száma:	
Az érintett telek területe:	
Az érintett telek jelenlegi beépítettsége:	
Tárgya, rövid leírása:	
Rendeltetésének meghatározása:	
Rendeltetési egységek száma (db):	
Gépkocsi elhelyezés módja:	
Előkert mérete (m):	
Utcai homlokzatmagasság (m):	
Tetőidom hajlásszöge:	

ÉTDR azonosító:	
-----------------	--

Előzmények (tervtanácsi, egyéb):	
----------------------------------	--

Szerzői jog (Érinti/Nem érinti, ha igen, a korábbi tervező neve):	
---	--

.....
———Kérelmező aláírása

KÉRELEM

Nikla Község településkép-védelmi tájékoztatás és szakami konzultáció,
településképi véleményezés vagy
településképi bejelentési eljárás lefolytatásához¹

<u>Kérelmező (építtető) neve:</u>	
<u>Jogi személy esetén</u> <u>képviselőjének neve:</u>	
<u>Értesítési címe:</u>	
<u>Telefon száma:</u>	
<u>E-mail címe:</u>	

<u>Felelős tervező neve:</u>	
<u>Tervezési jogosultságának</u> <u>száma:</u>	
<u>Telefon száma:</u>	
<u>E-mail címe:</u>	

<u>Kérelemmel érintett ingatlan</u> <u>címe, helyrajzi száma:</u>	
<u>Építési tevékenység (kérelem)</u> <u>rövid leírása:</u>	
<u>Csatolt melléletek:</u>	

<u>Előzmények (tervtanácsi,</u> <u>egyéb):</u>	
---	--

Ha a kérelmet, vagy a dokumentációt meghatalmazott nyújtja be, - az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL törvény 14.§ (1) bekezdés szerinti - meghatalmazás csatolása szükséges egy eredeti, aláírt példányban.

Kelt: , év hó nap

.....
Kérelmező aláírása

¹ a kérelem típusa megjelölendő

1. függelék a 9/2018. (VI. 21.) önk. rendelethez

Fásításra, növénytelepítésre javasolt növények jegyzéke

~~A Balaton felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatása alapján~~

~~Az alábbi jegyzék ajánlás, a felsoroltakon kívül számos további honos növényfaj megtalálható, alkalmazható. A jegyzék a települési területeken ajánlott növényfajokat, kertészeti kultúrát tartalmazza, nemesített növények alkalmazásával.~~

Védett fajok nem gyűjthetők és nem telepíthetők!

~~Az itt megadott általános jegyzéket az élőhelyi adottságok, települési hagyományok tovább árnyalhatják.~~

A lakóterület kertje:

~~Javasolt kialakításának előzménye és mintája a parasztkertek hagyománya, melynek számos vonása ma is megtalálható a Balaton felvidék településein. Ez kiegészíthető a klimatikus adottságoknak megfelelő, honos növényzettel.~~

gyepterületek:

~~Kialakításuknál a lakókertben az egyetlen fajból álló, fajszegény gyepek helyett a területen előforduló több fűfaj és más alacsony lágyszárú növényzet használatával virágos gyepek létesítése javasolt. Kialakítása természetes úton, vagy fűmag keverék vetésével történhet. (Pl. Sport keverékkel megerősödő gyepekre Margitsziget keverékkel és apró díszítő lágyszárúakkal fajgazdag, természetes hatású pázsit telepítése.) A gyepek szélein, vagy a kevésbé taposott foltokban a környék szép vadvirágai {azoknak kertészeti változatai} ültethetők.~~

~~Többféle fűmag használatával a természeteshez közelebb álló gyepek kialakítása.~~

Javasolt alkotók:

~~francia perje (*Arrhenatherum elatius*), karsú fényszerje (*Koeleria cristata*), prómes gyöngyperje (*Melica ciliata*), sziklai csenkesz (*Festuca pseudodalmatica*), kései perje (*Cleistogenes serotina*), vékony csenkesz (*Festuca valesiaca*)~~

~~—A fű felületét apró növésű lágyszárúak díszíthetik, pl. százsorszép (*Bellis perennis*), vajszínű ördög szem (*Scabiosa ocreoleuca*), kakukkfű (*Thymus sp*), veronika fajok (*Veronica sp*), hasznos földitömjén (*Pimpinella saxifraga*), fehér here (*Trifolium repens*)~~

~~—A gyepek széleinél, vagy kevésbé taposott foltokban telepíthetők, pl. török hóvirág (*Galanthus elwesii*) széles levelű salamonpecsét (*Polygonatum latifolium*), illatos ibolya (*Viola odorata*), gyöngyvirág (*Convallaria majalis*).~~

~~A kertet szegélyezhetik alacsony növésű, ill. helyenként magasabb virágos növények. Kedvező a fűszer és gyógynövények használata is. A kerítések, támfalak felületét díszcserjék sora élénkítheti. Nagyobb terület esetén feltétlenül szükséges a kőbástyára, kerítésre felkúszó, vagy lecsüngő növényzet telepítése.~~

Alacsony növésű szegélyvirágok:

~~peresinrózsa (*Portulaca grandiflora*), petúnia (*Petunia hybrida*), árvácska (*Viola wittrockiana*), körömvirág (*Calendula officinalis*), jácintok (*Hyacinthus sp*), lila sáfrány (*Crocus vernus*), fehér nárcisz (*Narcissus poeticus*), arany sáfrány (*Crocus aureus*), esupros nárcisz (*Narcissus pseudonarcissus*), kék nőszirm (*Iris germanica*), tazetta nárcisz (*Narcissus tazetta*), pompás nárcisz (*Narcissus incomparabilis*), törökszegfű (*Dianthus barbatus*), törpe bársonyvirág (*Tagetes patula*), kerti szegfű (*Dianthus caryophyllus*), búzavirág (*Centaurea cyanus*), habszegfű fajok (*Silene sp.*), szikla-bőrlevél (*Bergenia crassifolia*)~~

Magasabb kerti virágok:

~~nefelejcs (*Myosotis silvestris*), tornyos harangvirág (*Campanula pyramidalis*), ezüstös pipitér (*Anthemis biebersteiniaia*), kerti margaréta (*Chrysanthemum maximum*), esti ke (Hesperis matronalis), mezei margaréta (*C. leucanthemum*), erdei szellőrózsa~~

(*Anemone sylvestris*), kerti szarkaláb (*Consolida ajacis*), fehér liliom (*Lilium candidum*), japán árnyliliom (*Hosta lancifolia*), tűzliliom (*Lilium bulbiferum*), pálmaliliom (*Yucca filamentosa*), tulipánfélék (*Tulipa sp.*), bugás lángvirág (*Phlox paniculata*), oroszlánszáj (*Antirrhinum majus*), kerti fátyolvirág (*Gypsophila elegans*), báránnyfarok (*Amaranthus hypochondriacus*), nagy meténg (*Vinca major*)

–kerti díszként is használható fűszer- és gyógynövények:

izsóp (*Hypossus officinalis*), levendula (*Lavandula angustifolia*), rozsmaring (*Rosmarinus officinalis*), kerti ruta (*Ruta graveolens*), orvosi zsálya (*Salvia officinalis*), kakukkfű fajok (*Thymus serpyllum*, *T. sp.*), bazsalikom (*Ocimum basilicum*), szurokfű (*Origanum vulgare*)

–kerítést kísérő díszcserjék:

kerti madárbirs (*Cotoneaster horizontalis*), tűztövis (*Pyracantha coccinea*), egybibés galagonya (*Craetegus monogyna*), nyári orgona (*Buddleia davidii*), mályva (*Hibiscus siriacus*)

–felkúszó és lecsüngő növényzet (támfalra, kerítéshez, kőfal elé):

trombita folyondár (*Campsis radicans*), sarkantyúka (*Tropaeolum majus*), tatár lonc (*Lonicera tatarica*), magyar lonc (*Lonicera tellmaniana*), borostyán (*Hedera helix*), kék hajnalka (*Ipomoea tricolor*), ligeti szőlő (*Vitis silvestris*), bíboros hajnalka (*Ipomoea purpurea*), lila akác (*Wisteria sinensis*)

–kőfalakat, támfalakat élénkítő növényzet (a kúszónövényekkel együtt alkalmazva):

sziklai ternye (*Alyssum saxatile*), fehér varjúháj (*Sedum album*), rózsás kövirózsa (*Sempervivum marmoreum*), borsos varjúháj (*Sedum acre*), valamint kertészetekben kapható termesztett fajok

A lakótelek fái:

A régi falusi kertekben jellemzőek a haszonfák voltak, főleg a kevés permetezést igénylő gyümölcsfák. Más fát csak megtűrték –nem vágtak ki–, ha kivételesen szép volt. pl. kislevelű hárs (*Tilia cordata*), berkenye (*Sorbus sp.*), vadkörte (*Pyrus pyrastrer*), tölgy (*Quercus sp.*), tájfajták

–javasolt gyümölcsfák és cserjék:

dió (*Juglans regia*), kajszibarack (*Prunus armeniaca*), őszibarack (*Prunus persica*), mandula (*Prunus dulcis*), szilva (*Prunus domestica*), meggy (*Prunus cerasus*), cseresznye (*Cerasus sp.*), alma (*Malus domestica*), körte (*Pyrus communis*), eperfa (*Morus alba*), szőlő (*Vitis vinifera*), füge (*Ficus carica*), málna (*Rubus idaeus*), piros ribizli (*Ribes spicatum*), egres (*Ribes uva-crispa*), mogyoró (*Corylus avellana*)

Sajátos hangulatot adhat a különféle dísztökök (*Cucurbita pepo*), a kúszó bab (*Phaseolus sp.*), napraforgó (*Helianthus annuus*) mértéktartó alkalmazása.

A lakótelken a felsorolt növényfajokból ízléssel összeválogatva alakítható ki a virágos gyeper, néhány árnyéket adó (gyümölcs)fa, a széleken cserjék, virágok, a kerítést kísérő magasabb virágok vagy cserjesor, a nagyobb függőleges felületeket vagy kőfalat derítő kúszónövények, sziklai növényzet. A lakóházat, tornácot, falmélyedéseket cserepes díznövények gazdagíthatják, legjellemzőbb a muskátli (*Pelargonium zonale*).

Közterületek, parkok növényzete:

Alapvető szempont, hogy a területen honos növényfajok, fák és cserjék (és azok kertészeti változatainak) használatával kerüljenek kialakításra. Nagyszámú fa, bokor alkalmazása esetén a légyszárúak, virágok a kezelt parkok jellegét kevésbé határozzák meg.

A növények nemesítésével a távoli területeken honos virágok mindennapi alkalmazása elterjedt. A díszparkokban a honos fajok alkalmazása mellett légyszárúak esetében kisebb mértékben elfogadott a zöldfelületek karakteréhez igazodó nemesített más fajok ültetése is.

–Fák a településközpontban, a templom körül és a jelentősebb középületeknél:
kislevelű hárs (*Tilia cordata*), vadgesztenye vagy bokrétafa (*Aesculus hippocastanum*), molyhos tölgy (*Quercus pubescens*), kocsánytalan tölgy (*Quercus petrae*)

–További ajánlott fajok:

mezei juhar (*Acer campestre*), mezei szil (*Ulmus minor*), magas kóris (*Fraxinus excelsior*), virágos v. mannakóris (*Fraxinus ornus*), madárberkenye (*Sorbus aucuparia*).
Színezheti az összetételt egy-egy rezgő nyár (*Populus tremula*), nyír (*Betula pendula*), eperfa (*Morus alba*).

–Cserjék:

madárbirs (*Cotoneaster* sp.), cserszömörce (*Cotinus coggygria*), egybibés galagonya (*Crataegus monogyna*), kecskerágó (*Euonymus* sp.), veresgyűrű som (*Cornus sanguinea*), kökény (*Prunus spinosa*), közönséges fagyal (*Ligustrum vulgare*), megyoró (*Corylus avellana*).

A lakókerteknél felsorolt gyümölcsfák, cserjék, kúszónövények is alkalmazhatók a hely függvényében.

Külterületeken ajánlott növényzet:

Szőlőhegyeken a történeti szőlőművelés fenntartásával csak a pince bejáratnál jellemző a kis gyepterület. Az épület vagy boltpince mellett diófák ültetése általános, melyek egyben a pince árnyékolását is szolgálják. Esetleg telepíthető néhány gyümölcsfa, főként csonthéjasok, és cserjék. Gyakori a cseresznye, mandula, szelídgesztenye fa ültetése.

A tájjidegen növényzet alkalmazását mindenképpen kerülni kell.

A települések további külterületén megtalálhatók a természeti értéket hordozó rétek, gyepek, nádasok, mélyfekvésű, vizes élőhelyek és a patakokat, élővízfolyásokat kísérő természetes növényzet. E területek természetes növényzetének megőrzése, a változatlan élőhelyi feltételek fenntartása szükséges. Tájképi értékük mellett ökológiai kapcsolatot, sok állatfaj számára menedéket jelentenek a patakot szegélyező és az út mentén látható fasorok, sövények.

A védett táj egyediségének megőrzéséhez a településeken, különösen a külterületen kerülni kell a tájjidegen növényfajok használatát. Az arborétumok és díszparkok gyűjteményének kivételével a Balaton felvidéki táj szépségét a sokféle élőhelyet jellemző honos növényzet gazdagsága adja. Ezért a tájjidegen fajok egyedei (pl. a fenyők (*Picea* sp.)) csak igen kis mértékben, inkább csak egy-két jelentős épülethez kapcsolódva jelenjenek meg a településeken. A lakó- és üdülőtelkek, de különösen a külterületek, szőlőhegyek területén a tájjidegen fajok (tű- és pikkelylevelűek, tuják (*Thuja occidentalis*)) ültetése feltétlenül kerülendő.

A nyomvonalas infrastruktúra létesítésénél (út, közművezetékek) különösen fontos a bolygatott területek helyreállítása, a telepítésre kerülő növényzetnek a honos állományból történő megválasztása, a terület élőhelyi adottságainak függvényében.

Kerülendő, inváziós növényfajok

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatása alapján

Az adventív fajok betelepítését minden áron meg kell akadályozni!

Az adventív fajok ellenőrizhetetlen mértékű szaporodásukkal a növényzet összetételében, a települési és természetes zöldfelületekben óriási károkat okoznak, terjeszkedésük meg nem állítható. Ide sorolható pl. a bálványfa (*Ailanthus altissima*), gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), akác (*Robinia pseudo-acacia*), aranyvessző (*Solidago canadensis*, *S. gigantea*), ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*).

1143/2014. EU rendelet az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről

A rendelet alapján a tagországok képviselőiből álló inváziós fajok elleni védelemért felelős bizottság elfogadta azt a növény- és állatfajlistát, mely az Unió számára veszélyt jelentő inváziós idegenhonos fajok jegyzékét alkotja. A listán szereplő fajok egyedeire vonatkozó szigorú szabályok szerint tilos az egész EU területén forgalomba hozni és a természetbe kibocsátani akár egyetlen példányt is, de a behozatalra, tartásra, tenyésztésre, szaporításra, szállításra, kereskedelemre és felhasználásra is hasonlóan szigorú szabályok vonatkoznak.

A listában szereplő növényfajok:

Magyar név	Tudományos név
Borfa, tengerparti seprűcserje	<i>Baccharis halimifolia</i>
Kaliforniai tündérhínár	<i>Cabomba caroliniana</i>
Vízjácint	<i>Eichhornia crassipes</i>
Perzsa medvetalp	<i>Heracleum persicum</i>
Sosnowsky medvetalp	<i>Heracleum sosnowskyi</i>
Hévízi gázló	<i>Hydrocotyle ranunculoides</i>
Fodros átokhínár	<i>Lagarosiphon major</i>
Nagyvirágú téalma	<i>Ludwigia grandiflora</i>
Sárgavirágú téalma	<i>Ludwigia peploides</i>
Sárga lápbuzogány	<i>Lysichiton americanus</i>
Közönséges süllőhínár	<i>Myriophyllum aquaticum</i>
Keserű hamisüröm	<i>Parthenium hysterophorus</i>
Ördögfark keserűfű	<i>Persicaria perfoliata</i>
Kudzu nyílgyökér	<i>Pueraria montana var. lobata</i>
Közönséges selyemkóró	<i>Asclepias syriaca</i>
Vékonylevelű átokhínár	<i>Elodea nuttallii</i>
Bíbor nobáncsvirág	<i>Impatiens glandulifera</i>
Felomáslevelű süllőhínár	<i>Myriophyllum heterophyllum</i>
Kaukázusi medvetalp	<i>Heracleum mantegazzianum</i>
Óriásrebarbara	<i>Gunnera tinctoria</i>
Tollborzfü	<i>Pennisetum setaceum</i>
Aligátorfü	<i>Alternanthera philoxeroides</i>
Japán gázlófü	<i>Microstegium vimineum</i>

269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet
a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól

A kormányrendelet melléklete meghatározza azoknak a fajoknak a listáját, melyek inváziós és termőhely idegen növényfajoknak tekinthetők, így az 5. § (2) bekezdés értelmében a Natura 2000 gyepterületeken ezek megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról gondoskodni kell mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.

Az érintett növényfajok:

1. Fászszerű inváziós és termőhely idegen növényfajok:

Magyar név	Tudományos név
akác	<i>Robinia pseudo-acacia</i>
amerikai kőris	<i>Fraxinus americana</i>
bálványfa	<i>Ailanthus altissima</i>
keskenylevelű ezüstfa	<i>Elaeagnus angustifolia</i>
fekete fenyő	<i>Pinus nigra</i>
erdei fenyő	<i>Pinus sylvestris</i>
gyalogakác	<i>Amorpha fruticosa</i>
kései meggy	<i>Prunus serotina</i>
zöld juhar	<i>Acer negundo</i>

2. Lágyszárú inváziós növényfajok:

Magyar név	Tudományos név
alkörmös	<i>Phytolacca americana</i>
japánkeserűfű fajok	<i>Fallopia spp.</i>
kanadai aranyvessző	<i>Solidago canadensis</i>
magas aranyvessző	<i>Solidago gigantea</i>
parlagfű	<i>Ambrosia artemisiifolia</i>
selyemkóró	<i>Asclepias syriaca</i>
süntök	<i>Echinocystis lobata</i>

43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet
a növényvédelmi tevékenységről

A rendelet 2. § (1) bekezdése értelmében a földhasználó és a termelő köteles védekezni az alábbi növények ellen: parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*), keserű csucsor (*Solanum dulcamara*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), aranka fajok (*Cuscuta spp.*).

[\(indoklás: a rendelet nem tartalmazhat függeléket\)](#)